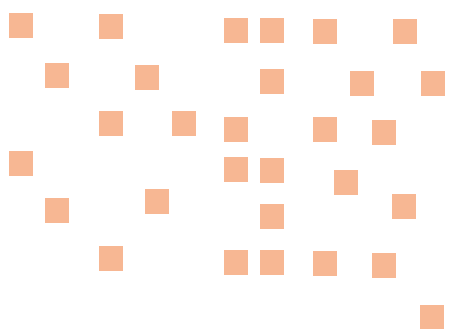

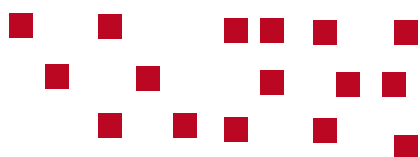
NIKARAGUA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej**

**DPU-WIKP-424/621/2025
28.10.2025**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Nikaragui.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 6,7 mln.^[1]

Skład etniczny: Metysi 69%, biali 17%, czarni 9%, tubylcy 5%.^[2]

Skład religijny: Katolicy 44,9%, protestanci 38,7% (ewangelicy 38,2%, adwentyści 0,5%), inni 1,2% (w tym Świadkowie Jehowy i Kościół Jezusa Chrystusa), wierzący, ale nienależący do żadnego kościoła 1%, agnostycy lub ateści 0,4%, bezwyznaniowcy 13,7%, nieokreśleni 0,2% (2020 r.).^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Nikaragua jest republiką prezydencką. W 1821 r. Nikaragua oderwała się od Hiszpanii, w latach 1822–23 przejściowo wchodziła w skład Cesarstwa Meksyku, a w latach 1823–38 w skład Zjednoczonych Prowincji Ameryki Środkowej. Dopiero po ich rozpadzie w 1938 r. stała się suwerennym państwem.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Nikaragua podzielona jest na 15 departamentów (*departamento, departamentos*) i 2 regiony autonomiczne (*region autonoma, regiones autonomistas*); Boaco, Carazo, Chinandega, Chontales, Costa Caribe Norte*, Costa Caribe Sur*, Esteli, Granada, Jinotega, Leon, Madriz, Managua, Masaya, Matagalpa, Nueva Segovia, Rio San Juan, Rivas.^[5]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

⁴ Encyklopedia PWN, Nikaragua, Historia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Nikaragua-Historia;4574894.html>

⁵ Encyklopedia PWN, Nikaragua, Historia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Nikaragua-Historia;457494.html>

Mapa. Podział administracyjny Nikaragui.^[6]

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głowa państwa. Głową państwa jest prezydent, który stoi na czele rządu i jest naczelnym dowódcą armii. W styczniu 2025 r. Parlament Nikaragui zatwierdził zmianę konstytucji, poszerzającą uprawnienia prezydenta i zmienił funkcję wiceprezydenta na „współprezydenta”. Zmiany tej dokonał rządzący od 2006 r. prezydent **Daniel Ortega Saavedra**. Funkcję współprezydenta pełni jego żona **Rosario Murilla**.^[7] Kolejne wybory prezydenckie odbędą się 1.11.2026 r.^[8]

Prezydent Daniel Ortega sprawuje władzę od 2007 r. Jego kolejne reelekcje odbyły się w 2011, 2016 oraz 2021 roku. wprowadził zmiany konstytucyjne znoszące limity kadencji i represjonuje opozycję. Ortega i Murilla posiadają pełną kontrolę nad

⁶ Wikimedia Commons, File: Nicaragua, administrative divisions - de - colored.svg, (CC BY-SA 3.0), 13.10.2012, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Guinea,_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg

⁷ Interia Wydarzenia, Kwapisz B., Para prezydencka "przejmuje" rządy w kraju. Powstaje państwo "rewolucyjne", 31.01.2025, <https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-para-prezydencka-przejmuje-rzady-w-kraju-powstaje-panstwo-re,nld,7903278>

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

wszystkimi organami sprawującymi władzę w Nikaragui, w tym siłami bezpieczeństwa oraz sądownictwem.^{[9][10]}

RZĄD I PREMIER

Szefem rządu jest prezydent.^[11]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Nikaragua posiada jednoizbowy parlament – Zgromadzenie Narodowe (*Asemblea Nacional*) liczące 97 wybieralnych bezpośrednio członków. Kadencja trwa 5 lat, a wybory są w pełni odnawialne. W ostatnich wyborach wygrała partia Sandinistowski Front Wyzwolenia Narodowego (**Frente Sandinista de Liberación Nacional - FSLN**) (75); Partia Liberalno-Konstytucjonalistyczna (**Partido Liberal Constitucionalista - PLC**) (9); Inne (6).^[12]

SYSTEM PRAWNY

W Nikaragui stosuje się system prawa cywilnego.^[13]

KARA ŚMIERCI

W Nikaragui nie stosuje się kary śmierci, zniesiono ją całkowicie w 1930 r.^[14]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Nikaragui w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie w 2023 r. 12 osób, w 2024r. – 16, zaś od początku 2025 r. do 12.09.2025 r. – 4 osoby.^[15]

⁹ Chatham House, Explainer: Nicaragua's descent into dictatorship, 26.10.2023, <https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2023-04/explainer-nicaraguas-descent-dictatorship>

¹⁰ UN OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights), Nicaragua's deepening repression: UN experts call for urgent global action, 26.02.2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/02/nicaraguas-deepening-repression-un-experts-call-urgent-global-action>

¹¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nicaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nicaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

¹³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nicaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

¹⁴ Amnesty International, Nicaragua, <https://www.amnesty.org/en/location/americas/central-america-and-the-caribbean/nicaragua/>

¹⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nicaragua, data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.12.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Siły Zbrojne Nikaragui (Ejercito de Nicaragua EN) składają się z sił lądowych, morskich i powietrznych.^[16]

Wojsko jest odpowiedzialne za obronę niepodległości, suwerenności i terytorium Nikaragui, ma również pewne obowiązki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym bezpieczeństwo granic, pomoc policji, ochrona zasobów naturalnych oraz zapewnianie pomocy w przypadku katastrof i pomocy humanitarnej. Nikaragua ma powiązania obronne z Kubą, Wenezuelą i Rosją. Rosja zapewnia wsparcie szkoleniowe i sprzęt. W 2025 roku Nikaragua podpisała porozumienie o „wzajemnej ochronie” z Rosją.^[17]

Współczesna armia Nikaragui została utworzona w 1979 roku jako Sandinistowska Armia Ludowa (1979-1984); przed 1979 rokiem wojsko było znane jako Gwardia Narodowa, która została zorganizowana i wyszkolona przez USA w latach 20. i 30. XX wieku. Pierwszy dowódca Gwardii Narodowej, Anastasio Somoza Garcia przejął władzę w 1937 roku i rządził krajem jako dyktator wojskowy aż do zamachu w 1956 roku. Jego synowie zarządzili krajem bezpośrednio lub za pośrednictwem figurantów, aż do 1979 roku, kiedy to sandiniści doszli do władzy. Pokonana Gwardia Narodowa została rozwiązana przez sandinistów.^[18]

Pod koniec lutego 2025 r. rząd Nikaragui, na czele z prezydentem Danielem Ortegą i jego żoną Rosario Murillo, zaprzysiął 30 tys. (inne źródła mówią o 76 tys.) członków „ochotniczej policji” w stolicy, Managui. Oddziały są powszechnie uważane za przynależne do struktury paramilitarnej, utworzonej w celu zastraszania i sprawowania wzmożonej kontroli nad ludnością.^{[19][20]}

Zarówno wojsko, jak i Nikaraguańska Policja Narodowa (Policía Nacional de Nicaragua - PNN) podlegają bezpośrednio prezydentowi. Parapolicyja, czyli nieumundurowane, uzbrojone i zamaskowane jednostki z marginalnym przeszkoleniem taktycznym i luźną organizacją hierarchiczną, działają we współpracy z rządowymi siłami bezpieczeństwa i podlegają Policji Narodowej. Są one wykorzystywane do tłumienia antyrządowych protestów.^[21]

Sytuacja polityczna. W 2018 r. doszło do ogólnokrajowych protestów, które zostały krwawo stłumione przez urzędującego prezydenta. Śmierć poniosły 322 osoby, zaś ok. 500 aresztowano. Część zwolnionych po kilku miesiącach opozycjonistów wysłano samolotem do Stanów Zjednoczonych, jednocześnie pozbawiając ich

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

¹⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

¹⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

¹⁹ Rosa Luxemburg Stiftung, Schmidt A., After the Revolution, the Dictatorship, 18.03.2025, <https://www.rosalux.de/en/news/id/53207/after-the-revolution-the-dictatorship>

²⁰ El Pais, Aburto In Nicaragua, Ortega and Murillo now have their legion of 76,800 paramilitaries, 07.03.2025, <https://english.elpais.com/international/2025-03-07/in-nicaragua-ortega-and-murillo-now-have-their-legion-of-76800-paramilitaries.html>

²¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

obywatelstwa. Nikaragua zerwała również dyplomatyczne stosunki z Watykanem.^{[22][23]}

Przemoc wobec rdzennej ludności. W Nikaragui dochodzi do aktów przemocy, a także ofiar śmiertelnych w wyniku nielegalnego osadnictwa na terenach należących do rdzennych mieszkańców, Indian – Mayangna oraz Miskitio. Region ten jest bogaty w zasoby naturalne, takie jak drewno i złoża mineralne. Indianie nieustannie padają ofiarą brutalnych ataków ze strony zbrojnych grup przedsiębiorstw zajmujących się wyrębem lasów, górnictwem i rolnictwem, dążących do eksploatacji niemal dziewiczych terenów tego regionu.^[24]

Organizacje praw człowieka stwierdziły, że zabójstwa te ilustrują kontynuację kampanii terroru przeciwko grupom rdzennej ludności, prowadzonej przez członków lub osoby powiązane z rządzącym Sandinistowskim Frontem Wyzwolenia Narodowego (FSLN), dążących do wkroczenia na autonomiczne terytoria rdzennej ludności i przejęcia ich ziemi oraz zasobów naturalnych. Np. 22.04.2024 r. 30 kolonistów (uzbrojonych osób spoza rdzennej ludności) zaatakowało rdzenna społeczność w Amtrunkie, na terytorium Mayangna Sauni As. Koloniści ostrzelali nieuzbrojonych cywilów i podpalili kilka domów. Trudno było ocenić skalę ataku ze względu na brak oficjalnego śledztwa.^[25]

Organizacje przestępcze. Działalność karteli narkotykowych i gangów przestępczych nie ma tak dużej skali jak w innych krajach Ameryki Łacińskiej, jednak ze względu na swoje położenie geograficzne między Ameryką Północną a Południową, Nikaragua jest korytarzem tranzytowym dla przemytu narkotyków. Lokalne grupy przestępcze współpracują z organizacjami z innych krajów: Hondurasu, Kostaryki i Meksyku. Największą i najpotężniejszą międzynarodową organizacją przestępczą jest Meksykański kartel **Sinaloa**, który prawdopodobnie ugruntował swoją pozycję w Nikaragui. Pojawiły się doniesienia, że meksykański kartel **Zetas** i niektóre kolumbijskie grupy wykorzystywały Nikaraguę jako punkt przeładunkowy, ale niewiele wskazuje na to, że ustanowili oni stałą obecność w tym kraju.^[26]

Doniesienia o lokalnych grupach zbrojnych stają się coraz częstsze w ostatnich latach, ale charakter tych grup budzi kontrowersje. Niektóre z nich deklarują status polityczny i są kierowane przez byłych członków rebeliantów **Contras** (WIKP – Prawicowe grupy partyzanckie walczące przeciwko rządowi sandinistów, wspierane przez USA), ale rząd traktuje te organizacje jako grupy przestępcze powiązane z handlem narkotykami.^[27]

Grupy znane jako **tumbadores** wykorzystują przepływ narkotyków przez Nikaraguę, kradnąc przesyłki, czasami przy pomocy skorumpowanych urzędników.^[28]

²² Chatham House, Explainer: Nicaragua's descent into dictatorship, 26.10.2023, <https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2023-04/explainer-nicaraguas-descent-dictatorship>

²³ UN OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights), Nicaragua's deepening repression: UN experts call for urgent global action, 26.02.2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/02/nicaraguas-deepening-repression-un-experts-call-urgent-global-action>

²⁴ HIR (Harvard International Review), Nicaraguan Indigenous Groups Face Violent, Ongoing Settler Raids, 29.12.2021, <https://hir.harvard.edu/nicaraguan-indigenous-groups-face-violent-ongoing-settler-raids/>

²⁵ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>

²⁶ InSight Crime, Dittamar V., Nicaragua Profile, 14.06.2018, <https://insightcrime.org/nicaragua-organized-crime-news/nicaragua/>

²⁷ InSight Crime, Dittamar V., Nicaragua Profile, 14.06.2018, <https://insightcrime.org/nicaragua-organized-crime-news/nicaragua/>

²⁸ InSight Crime, Dittamar V., Nicaragua Profile, 14.06.2018, <https://insightcrime.org/nicaragua-organized-crime-news/nicaragua/>

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by w Nikaragui obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna itp.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED w Nikaragui w wyniku różnego rodzaju incydentach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie w 2023 r. – 10, w 2024 r. – 7, a do od początku 2025 r. do 12.09.2025 r. – 2.^[29]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 r. do połowy września 2025 r. na terenie Nikaragui nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze wojennym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do połowy września 2025 r. na terenie Nikaragui nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze partyzanckim, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do połowy września 2025 r. na terenie Nikaragui nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze odwetowym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W Nikaragui nie odnotowuje się zagrożeń natury humanitarnej dla ludności cywilnej, które wywołane byłyby konfliktem zbrojnym.

²⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nazwa kraju, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2023 r. do września 2025 r. na terenie Nikaragui nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W ciągu roku pojawiło się kilka doniesień o tym, że rząd lub jego przedstawiciele dopuścili się arbitralnych lub bezprawnych zabójstw. Nękanie i prześladowania ze strony partii rządzącej i wspierających ją bojówek utrudniały organizacjom praw człowieka dostęp do informacji. Niemniej jednak organizacje praw człowieka i niezależne media twierdziły, że niektóre zabójstwa miały podłoże polityczne, co trudno potwierdzić, ponieważ rząd odmówił przeprowadzenia oficjalnego śledztwa.^[30]

Około 14.08.2025 r. w Managui policja aresztowała prawnika pod nieznanym zarzutem. Pracował on jako doradca prawny Nikaraguańskiej Konferencji Episkopatu podczas dialogu narodowego w 2018 r. 29 sierpnia władze ogłosiły, że prawnik zmarł w areszcie, chociaż okoliczności śmierci nie zostały wyjaśnione. Krytycy reżimu potępiли aresztowanie i śmierć prawnika w areszcie jako akty prześladowań politycznych.^[31]

Odnotowano pojedyncze akty przemocy wobec rdzennej ludności ze strony osadników. 22.12.2024 r. w pobliżu miejscowości Rosita w regionie Costa Caribe Norte dwóch uzbrojonych osadników zastrzeliło mężczyznę należącego do rdzennej grupy Mayangna. Według świadków atak był zemstą za skargi, które ofiara złożyła w związku z najazdami osadników na terytoria rdzennej ludności. Chociaż zidentyfikowano dwóch podejrzanych, policja nie dokonała jak dotąd żadnego aresztowania.^[32]

10.09.2025 r. w miejscowości Prata w regionie Costa Caribe Norte ośmiu osadników uzbrojonych w machete i broń palną zabiło członka rdzennej grupy Miskito, a jego brata raniło. Według świadków obie ofiary pracowały na swojej ziemi, kiedy podeszli do nich osadnicy, żądając przekazania im posiadanych gruntów. Wywołało to kłótnię, która przerodziła się w zbrojny atak.^[33]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Wolność zgromadzeń uległa znacznemu pogorszeniu od 2018 roku, kiedy to w brutalnych represjach przeciwko protestom antyrządowym zginęło ponad 300

³⁰ HIR (Harvard International Review), Nicaraguan Indigenous Groups Face Violent, Ongoing Settler Raids, 29.12.2021, <https://hir.harvard.edu/nicaraguan-indigenous-groups-face-violent-ongoing-settler-raids/>

³¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, civilians (Nikaragua), data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, civilians (Nikaragua), data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, civilians (Nikaragua), data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

osób. Większość nadużyć przypisywano policji krajowej i jej sojusznicznym grupom zbrojnym. Od tego czasu prawo do zgromadzeń zostało ograniczone, a władze zabroniły wiernym katolickim organizowania publicznych procesji i monitorowały wiernych uczestniczących we mszach. W lutym 2023 roku reżim zakazał publicznych zgromadzeń z okazji Wielkiego Postu, Wielkiego Piątku i Wielkanocy.^[34]

Obecnie w Nikaragui zgromadzenia są bardzo rzadkie. Rząd ochrania tylko te, organizowane przez własnych zwolenników. W ciągu ostatnich trzech lat ACLED odnotowuje tylko 11 zgromadzeń, w tym 2 z interwencją policji. Protesty dotyczą najczęściej praw pracowniczych i niskich zarobków.^[35]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W Nikaragui działa niewielka liczba grup o charakterze mafijnym. Najbardziej znana jest **Los Tarzanes**, specjalizująca się w logistyce i transporcie kokainy z Kolumbii, marihuany z Jamajki do Nikaragui, Hondurasu i Meksyku, składników do produkcji metamfetaminy, broni i innych przemytów. Inne rodzaje sieci przestępczych są szczególnie aktywne w handlu narkotykami, ludźmi, dziką przyrodą, drewnem i zazwyczaj współpracują z międzynarodowymi partnerami, m.in. z Hondurasu, Gwatemali, Kostaryki i Meksyku. Ponadto, w ostatnich latach, szczególnie od początku kryzysu politycznego i praw człowieka w kwietniu 2018 roku, wzrosła liczba lokalnych grup zbrojnych o charakterze paramilitarnym. Chociaż charakter tych grup budzi kontrowersje, coraz więcej dowodów wskazuje na to, że te prorządowe grupy zbrojne działają w całym kraju, stosując przemoc w celu uciszenia krytyków i działając przy wsparciu władz na wszystkich szczeblach. Ogólnie rzecz biorąc, Nikaragua nie doświadcza jednak takiego poziomu przemocy ze strony podmiotów przestępczych, jak inne kraje Ameryki Środkowej.^[36]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Ustawa zapewniała swobodę przemieszczania się wewnątrz kraju, podróży, emigracji i repatriacji, ale rząd często nie respektuje tych praw.

Ruch wewnątrz kraju. Policja konsekwentnie ogranicza podróż członków opozycji do miast innych niż ich rodzinne. W wielu przypadkach policja ogranicza poruszanie się przeciwników politycznych poza ich miejscami zamieszkania, mimo że nie toczą się przeciwko nim żadne postępowania karne ani nie nałożono na nich sądowych ograniczeń w poruszaniu się.^[37]

³⁴ Freedom House, 2024 Freedom in the World – Nicaragua, <https://freedomhouse.org/country/nicaragua/freedom-world/2024>

³⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, civilians (Nikaragua), protests, data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁶ Global Organizaed Crime Index, Nicaragua, 2021-2023, <https://ocindex.net/2023/country/nicaragua>

³⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>

Podróże zagraniczne. Odnotowano kilka doniesień o ograniczaniu przez władze prawa do opuszczania kraju. Władze migracyjne arbitralnie konfiskują i odmawiają wydania lub odnowienia paszportów niektórym obywatelom próbującym opuścić kraj. Władze informują te osoby o nałożeniu na nie ograniczeń migracyjnych, chociaż nie stawia się im żadnych formalnych zarzutów. Władze migracyjne analizują listy pasażerów przylatujących samolotów, aby uniemożliwić obywatelom powrót do kraju, wymagając od linii lotniczych powiadomienia tych obywateli, że władze nie zezwolą im na powrót. Obywatele zostają pozostawieni bez dalszych informacji i dostępu do środków prawnych w związku z decyzją podjętą przez te władze.^[38]

Rząd ściśle kontroluje wjazd do kraju osób związanych z organizacjami humanitarnymi i religijnymi oraz obywateli uznanych za osoby pozostające w opozycji do partii rządzącej. Rząd może uniemożliwiać wyjazd osób, w stosunku do których toczą się postępowania sądowe, i wykorzystuje to uprawnienie przeciwko osobom powiązanym z opozycją polityczną i przedstawicielom mediów, którym nie postawiono żadnych zarzutów karnych.^[39]

W 2023 r. ponad 40 przypadkach rząd odmówił obywatelom i rezydentom możliwości ponownego wjazdu po ich powrocie z podróży za granicą. Rdzenny przywódca Brooklyn Rivera nie mógł wjechać do kraju 23.04.2023 r. po udziale w wydarzeniu sponsorowanym przez ONZ. Dziennikarce i dyrektorce Radia Costeñísima Kimberly León odmówiono wjazdu 31 sierpnia 2023 r.^[40]

Pojawiły się wiarygodne doniesienia, że władze próbowały kontrolować mobilność, aby wyrzucić represje na obywatelach za granicą, odmawiając im dostępu do usług konsularnych. Władze migracyjne w kraju i za pośrednictwem urzędów konsularnych za granicą odmawiały dostępu do paszportów domniemanym przeciwnikom politycznym i członkom ich rodzin, uniemożliwiając im wjazd do kraju trzeciego.^[41]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Zdecydowana większość ludności zamieszkuje zachodnią połowę kraju, a większość rozwoju miast koncentruje się w stolicy Managui (ponad 1 mln mieszkańców), obszary przybrzeżne również charakteryzują się dużymi skupiskami ludności. Populacja miejska Nikaragui wynosi 59,8% (2023 r.). Tempo urbanizacji w skali rocznej to 1,45%.^[42]

Migracja wewnętrzna jest powszechnym zjawiskiem w Nikaragui. Poszukiwanie zatrudnienia i kryzys klimatyczny są jej głównymi czynnikami napędzającymi.

Okresy charakteryzujące się długotrwałymi suszami w regionach Pacyfiku i północy kraju, w połączeniu ze skutkami huraganów, doprowadziły do wzrostu liczby

³⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>

³⁹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>

⁴⁰ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>

⁴¹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>

⁴² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nikaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>

uchodźców klimatycznych przenoszących się z bardziej suchych terenów Pacyfiku, Karaibów i północnych regionów Nikaragui, głównie do ośrodków miejskich.^[43]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Aktualnie nie odnotowano w Nikaragui masowych przemieszczeń wewnętrznych, wywołanych czynnikami związanymi z bezpieczeństwem.^[44]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W ciągu ostatnich trzydziestu lat emigracja z Nikaragui kwitła z powodu ubóstwa i bezrobocia. Nikaragua jest drugim najbiedniejszym krajem Ameryki Środkowej po Hondurasie, a jej bliskość Kostaryki skłoniła wielu migrantów zarobkowych do przeniesienia się do tego kraju, a także do Stanów Zjednoczonych.^[45]

Okolo 100 tys. Nikaraguańczyków pracuje sezonowo na Kostaryce w rolnictwie, ale także na własnym krajowym rynku pracy. Pracownicy rolni są rozdzielani przez cały rok między cykle zbiorów w Kostaryce a inne możliwości zatrudnienia we własnym kraju.^[46]

Obecnie szacuje się, że ponad 10% Nikaraguańczyków mieszka poza granicami kraju jako migranci zarobkowi, uchodźcy lub osoby ubiegające się o status uchodźcy, a wielu z nich żyje jako nielegalni migranci. Głównymi kierunkami migracji są Stany Zjednoczone (44%), Kostaryka (43%), Hiszpania (3,8%), Panama (2%) i Kanada (1,55%). UNHCR oszacowało, że w 2020 r. ponad 108 tys. Nikaraguańczyków szukało schronienia na całym świecie.^[47]

PODSUMOWANIE

Nikaragua jest republiką prezydencką, jednak obecny prezydent Daniel Ortega od kilku lat rządzi autorytarnie.

W Nikaragui kara śmierci nie jest częścią porządku prawnego.

Na terenie Nikaragui nie odnotowano żadnych działań zbrojnych. Nie występuje powszechne zagrożenie życia dla ludności cywilnej.

Nie odnotowuje się fal uchodźców wewnętrznych, wywołanych czynnikami związanymi z bezpieczeństwem, ani fal uchodźców w krajach sąsiednich. Emigracja

⁴³ Migrants-refugees.va, Migration profile: Nicaragua, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/03/2022-CP-Nicaragua.pdf>

⁴⁴ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Nicaragua, 2025, <https://www.internal-displacement.org/countries/nicaragua/>

⁴⁵ Migrants-refugees.va, Migration profile: Nicaragua, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/03/2022-CP-Nicaragua.pdf>

⁴⁶ Migrants-refugees.va, Migration profile: Nicaragua, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/03/2022-CP-Nicaragua.pdf>

⁴⁷ Migrants-refugees.va, Migration profile: Nicaragua, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/03/2022-CP-Nicaragua.pdf>

w Nikaragui ma jednak dużą skalę i wynika głównie z czynników ekonomicznych lub politycznych.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

.

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nazwa kraju, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.12.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
3. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, civilians (Nikaragua), data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
4. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Nikaragua, civilians (Nikaragua), protests, data od 01.01.2023 do 12.09.2025, dane pobrano 17.09.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
5. Amnesty International, Nicaragua, <https://www.amnesty.org/en/location/americas/central-america-and-the-caribbean/nicaragua/>
6. Chatham House, Explainer: Nicaragua's descent into dictatorship, 26.10.2023, <https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2023-04/explainer-nicaraguas-descent-dictatorship>
7. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Nicaragua, 01.10.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/nicaragua/>
8. CRS (Catholic Relief Services), CRS in Nicaragua, <https://www.crs.org/where-we-work/latin-america-caribbean/nicaragua/section-crs-in-nicaragua>
9. El Pais, Aburto In Nicaragua, Ortega and Murillo now have their legion of 76,800 paramilitaries, 07.03.2025, <https://english.elpais.com/international/2025-03-07/in-nicaragua-ortega-and-murillo-now-have-their-legion-of-76800-paramilitaries.html>
10. Encyklopedia PWN, Nikaragua, Historia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Nikaragua-Historia;4574894.html>
11. Encyklopedia PWN, Nikaragua, Historia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Nikaragua-Historia;457494.html>
12. European Commission, Central America and Mexico, 2020, https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/latin-america-and-caribbean/central-america-and-mexico_en/:~:text=EU%20humanitarian%20funding%20supports%20projects%20providing%20health,to%20victims%20of%20the%20country's%20civil%20unrest.
13. Freedom House, 2024 Freedom in the World – Nicaragua, <https://freedomhouse.org/country/nicaragua/freedom-world/2024>
14. Global Organizaed Crime Index, Nicaragua, 2021-2023, <https://ocindex.net/2023/country/nicaragua>
15. HIR (Harvard International Review), Nicaraguan Indigenous Groups Face Violent, Ongoing Settler Raids, 29.12.2021, <https://hir.harvard.edu/nicaraguan-indigenous-groups-face-violent-ongoing-settler-raids/>

16. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Nicaragua, 2025, <https://www.internal-displacement.org/countries/nicaragua/>
17. InSight Crime, Dittamar V., Nicaragua Profile, 14.06.2018, <https://insightcrime.org/nicaragua-organized-crime-news/nicaragua/>
18. Interia Wydarzenia, Kwapisz B., Para prezydencka "przejmuje" rządy w kraju. Powstaje państwo "rewolucyjne", 31.01.2025, <https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-para-prezydencka-przejmuje-rzady-w-kraju-powstaje-panstwo-re,nld,7903278>
19. Migrants-refugees.va, Migration profile: Nicaragua, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/03/2022-CP-Nicaragua.pdf>
20. OHCHR (Office of High Commissioner for Human Rights), Nicaragua: Persecution Beyond Borders, Exile and Transnational Human Rights Violations, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/grhe-nicaragua/2025-09-23-ghren-transnational-violations-en.pdf>
21. Rosa Luxemburg Stiftung, Schmidt A., After the Revolution, the Dictatorship, 18.03.2025, <https://www.rosalux.de/en/news/id/53207/after-the-revolution-the-dictatorship>
22. The Borgen Project, Being Poor in Nicaragua: Life on the Edge of Survival, <https://borgenproject.org/being-poor-in-nicaragua/>
23. UN OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights), Nicaragua's deepening repression: UN experts call for urgent global action, 26.02.2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/02/nicaraguas-deepening-repression-un-experts-call-urgent-global-action>
24. USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>
25. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Nicaragua, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/nicaragua/>
26. Wikimedia Commons, File: Nikaragua, administrative divisions - de - colored.svg, (CC BY-SA 3.0), 13.10.2012, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Guinea_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg